

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Vabariigi Valitsus
määrus
algtekst-terviktekst
18.02.2006
Hetkel kehtiv
RT I 2006, 9, 49

Pärnu vanalinna ja kuurordi muinsuskaitseala põhimäärus

Vastu võetud 06.02.2006 nr 32

Määrus kehtestatakse «[Muinsuskaitseaduse](#)» § 15 lõigete 1 ja 2 alusel.

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Reguleerimisala

Määrusega kehtestatakse Pärnu vanalinna ja kuurordi muinsuskaitseala (edaspidi *muinsuskaitseala*) ja selle kaitsevööndi piirid, muinsuskaitsealal ja selle kaitsevööndis kehtivad nõuded ja kitsendused ning muinsuskaitset korraldavate organite tööjaotus ja sätestatakse koostöö muinsuskaitset korraldavate organite ja kaitstavate loodusobjektide valitseja vahel.

§ 2. Muinsuskaitse alla võtmise aeg

Pärnu vanalinn võeti esmakordselt muinsuskaitse alla Eesti NSV Ministrite Nõukogu 27. veebruari 1973. a määrusega nr 91.

2. peatükk MUINSUSKAITSEALA JA SELLE KAITSEVÖÖNDI PIIRID, MUINSUSKAITSEALA EESMÄRK

§ 3. Muinsuskaitseala piirid

(1) Muinsuskaitseala koosneb Pärnu vanalinnast ning seda ümbritsevast endisest muldkindlustuste vööndist koos mereäärse rannapargiga ning nende vahel paiknevast ajalooliselt kujunenud villade maa-alast.

(2) Vanalinna, villade ja rannapargi ala on tähistatud muinsuskaitseala plaanil ning ajaloolise kujunemise tõttu kehtivad neil aladel erinevad nõuded ja kitsendused.

(3) Muinsuskaitseala hõlmab ala, mis piirneb Aida tänavaga alates ristumisest Ringi tänava põhjasuunalise mõttelise pikendusega kuni ristumiseni Vee tänavaga, Vee tänavaga kuni ristumiseni Kalda tänava mõttelise pikendusega itta, viimati nimetatud mõttelise pikenduse ja Kalda tänavaga koos selle läänesuunalise mõttelise pikendusega kuni Lootsi ja Sadama tänava ristmikuni, Lootsi tänavaga kuni ristumiseni Lootsi põiguga, Lootsi põiguga kuni ristumiseni Ringi tänavaga, Ringi tänavaga kuni ristumiseni Muuli tänavaga, Muuli tänava ja selle edelasuunalise mõttelise pikendusega kuni lõikumiseni mereäärsete kinnistute (katastriüksuste) merepoolse piiriga, mereäärsete kinnistute merepoolse piiriga kuni lõikumiseni Kuuse tänava mõttelise pikendusega, Kuuse tänava mõttelise pikenduse ja Kuuse tänavaga kuni ristumiseni A. H. Tammsaare puiesteega, A. H. Tammsaare puiesteega kuni ristumiseni A. H. Tammsaare puiestee 4 kinnistu idapiiriga, viimati nimetatud piiriga kuni lõikumiseni A. H. Tammsaare puiestee 2 kinnistu põhjapiiriga, viimati nimetatud piiriga kuni lõikumiseni Supeluse 26 kinnistu idapiiriga, Supeluse tänava paarisnumbriliste kinnistute idapoolsete piiridega kuni ristumiseni A. Adamsoni 1a lõunapiiriga, viimati nimetatud kinnistu lõunapiiriga kuni ristumiseni Aia 9 kinnistu piiriga, viimati nimetatud kinnistu piiriga kuni lõikumiseni Aia 11 kinnistu läänepiiriga, viimati nimetatud kinnistu piiriga ja selle mõttelise pikendusega kuni Aia 28 kinnistu lõunapoolse piirini, viimati nimetatud kinnistu ning Aia tänava paarisnumbriliste kinnistute idapoolsete piiridega ja nende mõttelise pikendusega kuni ristumiseni Karja tänavaga, Karja tänavaga kuni ristumiseni Suur-Sepa tänavaga, Suur-Sepa tänavaga kuni ristumiseni Pargi tänavaga, Pargi tänavaga kuni ristumiseni Jalaka tänavaga, Jalaka tänavaga kuni ristumiseni

Vingi tänavaga, Vingi tänavaga kuni ristumiseni Pika tänavaga, Pika tänavaga kuni ristumiseni Ringi tänavaga ja Ringi tänavaga möttelise pikendusega põhja suunas kuni ristumiseni Aida tänavaga vastavalt plaanile.

§ 4. Muinsuskaitseala kaitsevööndi piirid

Muinsuskaitseala kaitsevöönd koosneb muinsuskaitsealaga külgnevatest aladest, mis väljastpoolt piirnevad Vingi tänavaga ja selle möttelise pikendusega Pärnu jõe kaldajooneni, Pärnu jõe lõuna- ja edelapoolse kaldajoonega alates ristumisest Vingi tänavaga möttelise pikendusega kuni ristumiseni Rannapargi loodepiiriga ning mereäärsete kinnistute merepoolse piiriga kuni lõikumiseni Side tänavaga möttelise pikendusega, Side tänavaga kuni ristumiseni Karusselli tänavaga, Karusselli tänavaga kuni ristumiseni Tulbi tänavaga, Tulbi tänavaga kuni ristumiseni Aisa tänavaga, Aisa tänavaga kuni ristumiseni Suur-Posti tänavaga, Suur-Posti tänavaga kuni ristumiseni Väike-Posti tänavaga, Väike-Posti tänavaga kuni ristumiseni Suur-Sepa tänavaga ja Suur-Sepa tänavaga kuni ristumiseni Karja tänavaga.

§ 5. Muinsuskaitseala plaan

(1) Muinsuskaitseala ning muinsuskaitseala kaitsevööndi territoorium ja piirid on fikseeritud muinsuskaitseala plaanil (edaspidi *plaan*)¹. Tänavatel, kus hooned paiknevad tänavaga piiril, on muinsuskaitseala või kaitsevööndi piiriks nende tänavapoolsete fassaadide joon ja selle joone pikendused kohtades, kus tänaväärne hoonestus puudub. Tänavatel, kus hoonestus paikneb tänavaga piirist kaugemal (muinsuskaitseala suhtes), on muinsuskaitseala või kaitsevööndi piiriks vastavate kruntide tänavapoolsed piirid või nende möttelised pikendused kohtades, kus krundipiirid on fikseerimata. Lõikudes, kus piir kulgeb mööda veekogu, on piiriks veekogu muinsuskaitseala-poolne kaldajoon. Lõikudes, kus piir kulgeb mööda kinnistupiire, võetakse aluseks kinnistupiirid 1. detsembri 2005. a seisuga.

(2) Plaani ja §-des 3 ja 4 sätestatu vastuolu korral juhindutakse plaanil fikseeritud muinsuskaitseala ja selle kaitsevööndi territooriumist ja piiridest.

§ 6. Muinsuskaitseala eesmärk

(1) Muinsuskaitseala eesmärk on muinsuskaitseala kui ajalooliselt väljakujunenud linnaehitusliku koosluse ja muinsuskaitseala kujundavate ehitiste, plaanistruktuuri, kultuurkihi, maastikuelementide, miljöölise eripära ning muinsuskaitsealale avanevate kaug- ja sisevaadete säilitamine.

(2) Kaitse eesmärgid, millest juhindutakse muinsuskaitsealal, on:

1) ajalooliselt väljakujunenud erinevate hoonestusstruktuuride ning linnaruumi elementide (tänavaruumid, väljakud, vanalinna ümbritsevad säilinud muldkindlustused koos vallikraavi säilinud osaga, pargid ja puisteed jms) säilitamine ja linnaruumi hävinud oluliste osade taastamine ning 20. sajandi lõpus püstitatud ja ajaloolise hoonestuse vahelise kontrasti leevendamine;

2) ajalooliselt väljakujunenud arhitektuuritraditsioonide (erinevad kinnistustruktuurid ja nende hoonestustavad, ehitusmaterjalid, katusekatted, fassaadide viimistlus, arhitektuursed detailid ja elemendid, tänavasillutised jms) järgimine ehitiste hooldamisel, konserveerimisel, restaureerimisel ja remontimisel;

3) ajalooliselt väljakujunenud erinevate linnaehituslike struktuuride, tänavatevõrgu, stiililise ja ajastulise mitmekesisuse, hoonestuse üldise ja kohaliku mastaabi, perspektiivvaadete ja muu muinsuskaitseala eri piirkondadele iseloomuliku järgimine ehitiste püstitamisel ning ehitiste laiendamisel juurde-, peale- või allaehitamise teel;

4) muinsuskaitsealale ja sellel paiknevatele ehitistele kahjulike ja sobimatute kasutusviiside väljatõrjumine;

5) vanalinnas elamisvõimaluste maksimaalne säilitamine;

6) arhitektuurselt väärtuslike interjööride, detailide, elementide ja ajalooliste ehituskonstruksioonide säilitamine ja eksponeerimine;

7) kuurortlinnaga seotud maastikuelementide ning väärtuslike loodusobjektide ja haljasalade säilitamine;

8) kultuurikihist leitud ja säilitamist vääriivate ehituskonstruksioonide, -detailide või -elementide eksponeerimine;

9) vanalinna ja kuurortala ning nende elementide tekke- ja arengulugu käsitlevate teaduslike uuringute jätkamine ja süvendamine;

10) ehitusajalooliselt väärtusetute ning keskkonda esteetiliselt risustavate väikeehitiste (kuurid, garaažid, trafoalajaamad jne) lammutamine või nende muinsuskaitsealalt väljaviimine;

11) ajaloolisse keskkonda mittesobivate rajatiste (piirdeaiaid, telefonikabiinid, laternapostid jne) ja muude objektide (reklaamistendid, skulptuurid, tehnovõrkude maapealsed elemendid jne) püstitamise vältimine või nende muinsuskaitsealalt väljaviimine.

3. peatükk

MUINSUSKAITSEALAL JA SELLE KAITSEVÖÖNDIS KEHTIVAD NÕUDED JA KITSENDUSED

§ 7. Muinsuskaitsealal kehtivad kitsendused

(1) Muinsuskaitseameti ja Pärnu Linnavalitsuse loata on vanalinna alal keelatud kõik «Muinsuskaitseaduse» § 24 lõikes 1 sätestatud tegevused.

(2) Muinsuskaitseameti ja Pärnu Linnavalitsuse loata on villade alal keelatud «Muinsuskaitseaduse» § 24 lõike 1 punktides 1, 2, 4, 6, 7, 9 ja 12 sätestatud tegevused.

(3) Muinsuskaitseameti ja Pärnu Linnavalitsuse loata on rannapargi alal keelatud «Muinsuskaitseaduse» § 24 lõike 1 punktides 1, 2, 4–7 ja 9–12 sätestatud tegevused.

(4) Muinsuskaitsealal ehitades, konserveerides ja restaureerides ning selleks ehitusmaterjale valides tuleb arvestada nii ehitise kui ka muinsuskaitseala arhitektuurilist ja ajaloolist väärtust.

§ 8. Muinsuskaitseala kaitsevööndis kehtivad kitsendused

(1) Muinsuskaitseala kaitsevööndi hoonestamisel tuleb vältida järske kontraste hoonestuse mastapsuses muinsuskaitsealal ja vahetult selle piiri ääres ning tagada vanalinna silueti vaadeldavus olulistest vaatepunktidest linnas, vanalinnasuunalistelt tänavatelt ja merelt.

(2) Muinsuskaitseameti loata on muinsuskaitseala kaitsevööndis keelatud:

- 1) püstitada välismõõtmete tõttu muinsuskaitseala oluliste vertikaalsete dominantide vaadeldavust häirivaid või olulisi kaugvaateid muinsuskaitsealale varjavaid ehitisi, kusjuures ehitiste kõrgus vanalinna ja jõe vahelises lõigus Ringi tänavast kuni vallikraavini ei tohi ületada Pärnu Kontserdimaja kõrgust;
- 2) püstitada muinsuskaitseala välispiirile välismõõtmetelt või ehitusmahult muinsuskaitseala või tema välispiiriga vahetult külgneva hoonestuse suhtes mastapidelt mitesobivaid ehitisi;
- 3) paigaldada olulistele vaatesuundadele vanalinnale avanevaid vaateid katvaid või oluliselt varjavaid reklaame, tehnilisi rajatisi või muid konstruktsioone.

§ 9. Nõuded muinsuskaitsealal tehtavatele töödele

(1) Muinsuskaitsealal paiknevat ehitist võib konserveerida, restaureerida või remontida ainult muinsuskaitse eritingimusi järgiva projekti alusel ja erialaspetsialisti muinsuskaitsele järelevalve all «Muinsuskaitseaduse» §-s 35 sätestatud tingimustel ja korras.

(2) Ehitus-, maaparandus- ja teetöid ning mälestist ohustada võivaid muid töid tehakse Muinsuskaitseameti loal tingimustel, mis tagavad mälestise säilimise.

(3) Kui muinsuskaitsealal tööd tehakse avastatakse inimtegevuse tagajärjel ladestunud arheoloogiline kultuurkiht, sealhulgas inimluud, või kultuuriväärtusega leid, on tööde tegija kohustatud töö seiskama, säilitama leiukohta muutmata kujul ning viivitamatult teatama sellest Muinsuskaitseametile ja Pärnu Linnavalitsusele.

§ 10. Ehitise püstitamine muinsuskaitsealal

(1) Ehitise püstitamise all mõistetakse ehitise püstitamist «Ehitusseaduse» tähenduses.

(2) Ehitise püstitamine muinsuskaitsealale on lubatud pärast Muinsuskaitseametilt ja Pärnu Linnavalitsuselt loa saamist.

(3) Vanalinna alal ehitise püstitamise loa andmise otsustamisel lähtub Muinsuskaitseamet järgmisest:

- 1) Teise maailmasõjas hävinud Pärnu vanalinnale ainuomaste tänavate võrgustiku, väljakute ja tähtsamatele ehitistele avanevate vaadete taastamise vajadusest kohtades, kus seda ei takista sõjajärgne uushoonestus;
- 2) Teise maailmasõja järgse hoonestuse ja säilinud ajaloolise hoonestuse linnaruumilise koosmõju parandamise vajadusest sõjas hävinud hoonestusest tekkinud vabadel aladel;
- 3) Teise maailmasõja eelse tänaväärse ehitusjoone järgimisest kohtades, kus puuduvad Teise maailmasõja järgsed ehitised;
- 4) tänaväärsete ehitiste püstitamisest ehitusmahult ja välismõõtmetelt võimalikult sarnastena samas kohas asunud ning Teise maailmasõjas hävinud hoonetega;
- 5) Pärnu vanalinnale ajalooliselt mitteomaste, mitmeid Teise maailmasõja eelseid kinnistuid haaravate suurte ehituskomplekside vältimisest.

(4) Villade alal ehitiste püstitamise loa andmise otsustamisel lähtub Muinsuskaitseamet järgmisest:

- 1) vajadusest vältida olemasoleva ajaloolise hoonestusega võrreldes ebaproportsionaalselt suuri ehitusmahte, kusjuures hoonestuse kõrgus ei tohi reeglina ületada 11 meetrit maapinnast;
- 2) võimalusest tasandada järske kontraste ajaloolise ja 20. sajandi teise poole hoonestuse vahel viimati nimetatule seda eesmärki teenivate juurdeehitiste rajamise abil.

(5) Rannapargi alal ehitiste püstitamise loa andmise otsustamisel lähtub Muinsuskaitseamet järgmisest:

- 1) võimalusest taastada tänaseks hävinud hooned nende hävimiseelses mahus rannapargi Kuuse tänavast läände jäävas osas, kusjuures hoonete funktsioon peab olema suunatud rannateenindusele või vaba aja veetmisele ja hooned peavad paiknema piireteta krundil;
- 2) uushoonestuse püstitamisel rannapargi Kuuse tänavast itta jäävale alale ei tohi nende maht ja kõrgus ületada Rannahotelli hoonet ja hooned peavad paiknema piireteta krundil;

3) teedevõrgu, haljastuse ja väikevormide ehitamisel ja uuendamisel põhimõttest jälgida ajaloolist teedevõrku ning haljastuse laadi ja koosseisu.

4. peatükk

MUINSUSKAITSET KORRALDAVATE ORGANITE TÖÖJAOTUS JA KOOSTÖÖ NING JÄRELEVALVE MUINSUSKAITSEALA KAITSE KORRALDAMISEL

§ 11. Muinsuskaitset korraldavad organid

Muinsuskaitseala kaitset korraldavad Muinsuskaitseamet ja Pärnu Linnavalitsus vastavalt «Muinsuskaitseaduses» sätestatud pädevusele.

§ 12. Koostöö muinsuskaitset korraldavate organite ja kaitstava loodusobjekti valitseja vahel

Muinsuskaitsealal asuvate kaitstavate loodusobjektide kaitset ja muinsuskaitseala kaitset korraldavad koostöös kaitstavate loodusobjektide valitseja ja muinsuskaitset korraldavad organid.

§ 13. Järelevalve

Riiklikku järelevalvet muinsuskaitseala üle teostab Muinsuskaitseamet.

¹Muinsuskaitseala plaaniga saab tutvuda Pärnu Linnavalitsuses ja Muinsuskaitseametis.

Andrus ANSIP
Peaminister

Raivo PALMARU
Kultuuriminister

Heiki LOOT
Riigisekretär